

Postoj EU ke změnám úmluvy CITES

Informační podklad k návrhu rozhodnutí o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat na 18. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES)

Podklad k dokumentu Rady č. 7809/19
červen 2019
zpracovala: Zuzana Kodatová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Projednávání ve výboru pro životní prostředí PS PČR: 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Postoj EU ke změnám úmluvy CITES	Typ řady: interní
Zpracovala: Kodatová, Z.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 7809/19	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: červen 2019	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Postoj; ochrana; ohrožené druhy; mezinárodní obchod; CITES	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH ROZHODNUTÍ

Návrh rozhodnutí Rady o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat na 18. zasedání konference smluvních stran (CoP 18) Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES)

KOM(2019) 146 v konečném znění, kód Rady 7809/19
Interinstitucionální spis 2019/0083/NLE

- **Právní základ:**
Článek 192 odst. 1, článek 207 odst. 3 a odst. 4 první pododstavec a článek 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
8. 4. 2019
- **Procedura:**
Nelegislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 7. května 2019, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 22. května 2019 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Návrh se týká rozhodnutí o postoji, který se má zaujmout jménem Unie na 18. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CoP 18 úmluvy CITES).

Cílem Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „úmluva“ nebo „úmluva CITES“) je ochrana volně žijících zvířat a planě rostoucích rostlin proti nadměrnému využívání prostřednictvím mezinárodního obchodu. Úmluva vstoupila v platnost dne 1. července 1975. Evropská unie a všechny její členské státy jsou smluvními stranami úmluvy.

Řídícím orgánem úmluvy je konference smluvních stran (CoP). Schází se jednou za dva až tři roky, aby přezkoumala provádění úmluvy. Zejména posuzuje a přijímá návrhy na změny seznamů druhů v přílohách I a II úmluvy. Dále také posuzuje diskusní dokumenty a zprávy smluvních stran, stálých výborů, sekretariátu a pracovních skupin a doporučuje opatření ke zlepšení účinnosti provádění úmluvy.

Konference smluvních stran na svém 18. zasedání¹ rozhodne o 57 návrzích na změny příloh úmluvy CITES (dále jen „návrhy na zařazení na seznam“).

¹ 18. zasedání konference smluvních stran (CoP 18) Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy (CITES) se mělo konat v Kolombu na Šrí Lance od 23. května do 3. června 2019. Vzhledem k nedávným tragickým událostem na Šrí Lance bylo toto zasedání odloženo. Nové datum a místo konání bude oznámeno v červnu 2019

Účelem zařazení určitých (skupin) druhů do příloh je sledovat a regulovat (příloha II) nebo obecně zakázat (příloha I) obchod s těmito druhy. Přílohy jsou jakožto nedílné součásti úmluvy právně závazné.

Jako smluvní strana úmluvy má Unie zaujmout postoj ke každému návrhu na zařazení na seznam.

Návrhy na zařazení na seznam, včetně návrhů, které předložila sama Unie, i další navrhovaná rozhodnutí konference smluvních stran byly přezkoumány odborníky z Komise a členských států s ohledem na jejich možné dopady na příslušná pravidla a politiky Unie. Postoj navržený Komisí je založen na těchto odborných diskusích, které proběhly v rámci příslušných odborných skupin Komise.

Změny příloh úmluvy povedou k zavedení nebo odstranění omezení, pokud jde o vývoz a dovoz druhů dotčených těmito změnami z a do EU a obchod s těmito druhy v rámci EU.

Pozměněné přílohy, které jsou nedílnou součástí úmluvy, budou podle mezinárodního práva závazné.

Rozhodnutí konference smluvních stran mohou ovlivnit obsah právních předpisů EU².

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 192 odst. 1 a článek 207 ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

- **Obsah a dopad:**

Návrh rozhodnutí Rady obsahuje postoj, který je uveden v Přílohách I a II k návrhu.

Příloha I ve svých osmnácti bodech obsahuje koncepční východiska pro zaujetí postoje Unie k jednotlivým otázkám projednávaných na 18. zasedání konference smluvních stran úmluvy. EU považuje úmluvu CITES za klíčovou mezinárodní úmluvu v oblasti zachování biologické rozmanitosti a boji proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy. Postoj Unie by měl být v souladu s mezinárodními cíli týkajícími se volně žijících a planě rostoucích druhů³ a by měl rovněž sloužit k dosažení cílů již stanovených na úrovni EU.⁴

Prioritami Unie na zasedání konference smluvních stran (CoP 18) úmluvy CITES by mělo být:

- plně využít nástroje úmluvy CITES pro regulaci mezinárodního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin, které jsou ohrožovány neudržitelnou úrovní obchodu, a to v souladu s vědeckým přístupem;
- posílit odezvu mezinárodního společenství na nezákonný obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy;
- zajistit, aby postavení a práva EU jakožto smluvní strany úmluvy zůstala plně zohledněna v příslušných procesních pravidlech a ujednáních.

Příloha II obsahuje 57 návrhů na změnu příloh úmluvy CITES, z nichž dvanáct předložila Unie jako hlavní navrhovatel nebo spolunavrhovatel,

Postoj Unie ke všem návrhům by měl být založen na stavu dotčených druhů z hlediska ochrany a na dopadu, který na tyto druhy má nebo může mít obchod. Zvláštní pozornost by měla být

² Jedná se o: nařízení Komise (ES) č. 865/2006, nařízení Rady (ES) č. 338/97 a nařízení Komise (EU) č. 792/2012

³Tj. v rámci 15. cíle udržitelného rozvoje, strategického plánu pro biologickou rozmanitost pro období 2011–2020 a cílů v rámci Úmluvy o biologické rozmanitosti, strategické vize úmluvy CITES a rezoluce Valného shromáždění OSN 71/326 o nezákonném obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy.

⁴ Tj. prostřednictvím strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020, akčního plánu EU pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy, přístupu strategie EU „Obchod pro všechny“, společné rybářské politiky a akčního plánu EU na zachování a řízení populací žraloků.

věnována stanoviskům států, na jejichž území se druhy dotčené těmito návrhy vyskytují. Měly by být podpořeny návrhy, které jsou výsledkem práce výborů pro zvířata a rostliny a stálého výboru úmluvy CITES. Dále by měla být zohledněna posouzení návrhů provedená sekretariátem úmluvy CITES, svazem IUCN a organizací Traffic a v případě komerčně využívaných mořských druhů také posouzení provedená zvláštní odbornou skupinou FAO.

Kromě návrhů na zařazení nových druhů do seznamu bude konference jednat o řadě tzv. pracovních dokumentů, zejména o:

- změnách jednacího řádu,
- ustavení mandátového výboru,
- celé řadě technických otázek (např. o správě, financích a rozpočtu sekretariátu a zasedání konference smluvních stran),
- tzv. strategických otázkách, mezi něž je mj. zařazena Strategická vize pro úmluvu CITES po roce 2020, přezkum úmluvy, zajištění lepšího provádění v souvislosti se zařazením mořských druhů ryb na seznam v přílohách, spolupráce s organizacemi a mnohostrannými environmentálními dohodami, tzv. venkovská společenství, Úmluva CITES a způsoby obživy atd.
- otázkách týkajících se výkladu a provádění úmluvy,
- otázkách týkajících se jednotlivých druhů (např. o nezákonném obchodu s gepardy, návrzích na rozhodnutí o ochraně obojživelníků, o vzácných korálech, velkých asijských kočkovitých šelmách)

Jednotlivé návrhy jsou rovněž obsaženy v příloze II, u každého předloženého návrhu je v tabulce uveden návrh postoje, jež by měl být Unií na jednání zaujat („+“ označuje souhlasný postoj, „-“ označuje zamítavý postoj, „0“ označuje dosud nevyomezený postoj).

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Dopad na právní řád a státní rozpočet ČR mohou mít až případné schválené změny příloh CITES a přijatá usnesení na konferenci CITES CoP 18 a na ně navazující případné novely nařízení EU v oblasti obchodování s ohroženými druhy, zejména nařízení Rady (ES) č. 338/97 a nařízení Komise (EU) č. 865/2006. Tato nařízení jsou v ČR přímo účinná.

• **Stanovisko vlády ČR:**

Ministerstvo životního prostředí ve své rámcové pozici uvádí, že většina z 57 návrhů změn seznamů chráněné fauny a flóry v přílohách I a II k CITES se týká exotických druhů, které se nevyskytují v přírodě ČR, a obchod s nimi nemá pro ČR významnější ekonomický přínos.

Pokud jde o konkrétní návrhy, ČR: podporuje, aby byla do přílohy II zařazena pouze čínská populace bažanta královského (nikoli druh jako celek); nepodporuje umožnění prodeje státních zásob slonoviny a nosorožčí rohoviny; nepodporuje přezazení namibijské populace nosorožce tuponosého jižního; a s ohledem na kritický stav populace podporuje zařazení žirafy do přílohy II.

Pro ČR je zásadním tématem bod 71 návrh k ochraně a obchodu s tygry a ostatními velkými asijskými kočkami. Nelegální obchod s tygry se významně týká i ČR a proto ČR zaslala již dříve Sekretariátu CITES informace o opatřeních přijatých na národní úrovni k předcházení a potírání nelegálního obchodu s tygry, tygřími částmi a produkty.

- **Projednávání ve výboru pro životní prostředí PS PČR:**

Výbor pro životní prostředí PS PČR projednal dokument dne 12. 6. 2019 a usnesením č. 81 přijal tyto závěry:

Výbor pro životní prostředí

- I. **b e r e n a v ě d o m í** Návrh rozhodnutí Rady o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat na 18. zasedání konference smluvních stran (CoP 18) Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) COM(2019) 146 final,
- II. **p o v ě ř u j e** předsedkyni výboru, aby o tomto usnesení informovala předsedu výboru pro evropské záležitosti.